

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра сучаснай беларускай мовы

Анатацыя да дыпломнай работы
ФРАЗЕАЛАГІЗМЫ З КАМПАНЕНТАМ-ЛІЧЭБНІКАМ
У БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

ЦІХАНОВІЧ Святлана Іванаўна

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт З. І. Бадзевіч

Мінск, 2018

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 81 старонак, 69 літаратурных крыніц, 14 малюнкаў, 1 дадатак.

Ключавыя словы: ФРАЗЕАЛАГІЯ, ФРАЗЕАЛАГІЗМ З КАМΠΑНАНТАМ-ЛІЧЭБНІКАМ, ЗАПАЗЫЧАННІ, КАЛЬКА, ПАЎКАЛЬКА, СЕМАНТЫЧНАЕ ЗНАЧЭННЕ, ПОЛІСЕМІЯ, СІНАНІМІЯ, АНТАНІМІЯ, НАЦЫЯНАЛЬНА-КУЛЬТУРНАЯ СЕМАНТЫКА, СТРУКТУРНА-ГРАМАТЫЧНЫЯ АСАБЛІВАСЦІ.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца фразеалагізмы з кампанентам-лічэбнікам, эксцэпціраваныя з фразеалагічных слоўнікаў беларускай мовы.

Прадметам даследавання з'яўляюцца: семантыка-этымалагічныя, структурна-граматычныя і функцыянальныя асаблівасці беларускіх фразеалагічных адзінак з кампанентам-лічэбнікам.

Мэта даследавання – выявіць семантыка-этымалагічныя, структурна-граматычныя і лінгвакультуралагічныя асаблівасці фразеалагізмаў з кампанентам-лічэбнікам у беларускай мове.

Метады даследавання: апісальны, аналітычны, параўнальны метады даследавання, а таксама прыёмы колькаснага падліку.

Навуковая навізна і значнасць атрыманых вынікаў заключаецца ў тым, што быў устаноўлены корпус фразеалагізмаў з кампанентам-лічэбнікам, якія ўжываюцца ў лексічнай сістэме беларускай мовы, праведзена дыферэнцыяцыя іх семантыкі і паходжання, устаноўлены структурна-граматычныя асаблівасці, выяўлены нацыянальна-культурныя канатацыі лічэбнікаў у складзе беларускіх фразеалагізмаў.

Практычная значнасць атрыманых вынікаў: матэрыял можа быць выкарыстаны пры распрацоўцы вучэбных і метадычных дапаможнікаў па беларускай мове, падрыхтоўцы спецкурсаў, факультатыўных заняткаў, на практычных занятках ва ўстановах вышэйшай і агульнай сярэдняй адукацыі, у лексікаграфічнай практыцы пры складанні фразеалагічных слоўнікаў.

Галіна прымянення: мовазнаўства, лексікалогія, стылістыка, культура маўлення, лінгвакультуралогія, кангітыўнай лінгвістыцы, этналінгвістыцы.

Аўтар работы пацвярджае, што прыведзеныя ў ёй матэрыялы аб'ектыўна адлюстроўваюць стан доследнага працэсу, а ўсе запазычаныя з літаратурных і іншых крыніц тэарэтычныя, метадалагічныя і метадычныя палажэнні і канцэпцыі суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 81 страниц, 69 литературных источников, 14 рисунков, 1 приложение.

Ключевые слова: ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ С КОМПОНЕНТОМ-ЧИСЛИТЕЛЬНЫМ, ЗАИМСТВОВАНИЯ, КАЛЬКИ, ПОЛУКАЛЬКИ, СЕМАНТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ, ПОЛИСЕМИЯ, СИНОНИМИЯ, АНТОНИМИЯ, НАЦИОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНАЯ СЕМАНТИКА, СТРУКТУРНО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ.

Объектом исследования являются фразеологизмы с компонентом-числительным, взятые из фразеологических словарей белорусского языка.

Предметом исследования являются: семантические, этимологические, структурно-грамматические и функциональные особенности белорусских фразеологических единиц с компонентом-числительным.

Цель исследования – выявить семантико-этимологические, структурно-грамматические и лингвокультурологические особенности фразеологизмов с компонентом-числительным в белорусском языке.

Методы исследования: описательный, аналитический, сравнительный, а также приёмы количественного подсчета.

Научная новизна и значимость полученных результатов заключается в том, что был установлен корпус фразеологизмов с компонентом-числительным, которые употребляются в лексической системе белорусского языка, проведена дифференциация их семантики и происхождения, установлены структурно-грамматические особенности, выявлены национально-культурные коннотации числительных в составе белорусских фразеологизмов.

Практическая значимость полученных результатов: материал может быть использован при разработке учебных и методических пособий по белорусскому языку, подготовке спецкурсов, факультативных занятий, на практических занятиях в учреждениях высшего и общего среднего образования, в лексикографической практике при составлении фразеологических словарей.

Область применения: языкознание, лексикология, стилистика и культура речи, лингвокультурологии, когнитивной лингвистике, этнолингвистике.

Автор работы подтверждает, что приведенные в ней материалы объективно отражают состояние исследуемого процесса, а все заимствованные из литературных и других источников теоретические, методологические и методические положения и концепции сопровождаются ссылками на их авторов.

ABSTRACT

Thesis: 81 pages, 69 literary sources, 14 drawings, 1 annex.

Keywords: PHRASOELOGISMS WITH A COMPONENT-NUMERAL, BORROWING, CALVES, SEMICIRCLES, SEMANTIC VALUE, POLYSEMY, SYNONYMY, ANTONYMY, NATIONAL-CULTURAL SEMANTICS, STRUCTURAL-GRAMMATICAL FEATURES.

The object of the study are phraseological units with a numerative component, taken from the phraseological dictionaries of the Belarusian language.

The subject of the research are: semantic, etymological, structural-grammatical and functional peculiarities of Belarusian phraseological units with a numerative component.

The source of the research was the lexicographic editions of the Belarusian language: "Phrasealic slices of the Belarusian language" ў 2 тамah "I.E. Lepesheva (Mn., 2008), "Etamalogicheski slonynik frazealogizma" I.E. Lepesheva (Mn., 2004). The actual material is 236 units.

The aim of the research is to reveal the semantic-etymological, structural-grammatical and linguocultural features of phraseological units with the numerative component in the Belarusian language.

Objectives of the study:

- analyze the work on the research problem and outline the methodological and terminological apparatus;
- to identify and classify the phraseological units of the Belarusian language with the numerator component;
- to investigate the semantic, etymological and structural-grammatical features of phraseological units with the numerative component in the Belarusian language;
- show the national and cultural peculiarities of phraseological units with a numerative component in the Belarusian language.

Methods of research: descriptive, analytical, comparative methods of research, as well as methods of quantitative calculation.

The diploma work consists of an introduction, four chapters of the main part, conclusion, a list of references and an appendix. The material of the thesis can be used during the teaching of theoretical courses of the modern Belarusian language (sections «Phraseology», «Lexicology»), linguoculturology, cognitive linguistics, practical classes in institutions of higher and secondary education, special courses and electives, writing manuals.